

Zadłużenie Sektora Finansów Publicznych *

IV kw/2008

1. Państwowy Dług Publiczny (PDP) na koniec 2008 r. wyniósł 597.795,6 mln zł. Wyrażony w relacji do Produktu Krajowego Brutto** wyniósł 47,0% (tablica 3).

2. Na kwotę zadłużenia sektora finansów publicznych (SFP), po wyeliminowaniu przepływów finansowych pomiędzy podmiotami należącymi do tego sektora (tj. po konsolidacji), złożyło się (tablica 5):

- zadłużenie sektora rządowego 566.914,9 mln zł (94,8% długu ogółem),
- zadłużenie sektora samorządowego 28.106,1 mln zł (4,7% długu ogółem).
- zadłużenie sektora ubezpieczeń społecznych 2.774,7 mln zł (0,5% długu ogółem).

3. Wzrost skonsolidowanego długu SFP w roku 2008 wynikał przede wszystkim ze zwiększenia zadłużenia sektora rządowego (o 66.701,1 mln zł, tj. o 13,3%). Znacząca była również dynamika przyrostu zadłużenia sektora samorządowego (3.623,0 mln zł, tj. o 14,8%), a zadłużenie sektora ubezpieczeń społecznych wzrosło o 29,8 mln zł, tj. o 1,1%.

Na zmianę długu sektora rządowego dominujący wpływ miały:

- wzrost zadłużenia Skarbu Państwa (o 66.498,8 mln zł; tj. 13,3%),
- wzrost długu pozostałych państwowych osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw (o 194,7 mln zł; tj. 2.302,4%).

- spadek długu samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (o 71,1 mln zł; tj. 9,7%),

Na wysokość zadłużenia sektora samorządowego największy wpływ miały:

- wzrost zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego i ich związków (o 3.763,4 mln zł; tj. 17,7%),
- spadek zadłużenia samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (o 116,0 mln zł; tj. 3,6%).

Zmiana zadłużenia sektora ubezpieczeń społecznych wynika ze wzrostu zadłużenia funduszy zarządzanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (o 29,8 mln zł; tj. 1,1%).

4. Na koniec roku 2008 :

1) dług krajowy SFP po konsolidacji wyniósł:

- wg kryterium miejsca emisji 443.661,6 mln zł (jego udział w długu ogółem spadł z 76,5% na koniec grudnia 2007 r. do 74,2%) (Tablica 1),

- wg kryterium rezydenta 397.004,6 mln zł (tj. 66,4% długu ogółem – wzrost z 63,5% na koniec IV kwartału 2007 r.)

2) dług zagraniczny podmiotów tego sektora ukształtował się na następującym poziomie:

- wg kryterium miejsca emisji 154.134,1 mln zł (jego udział w długu ogółem wzrósł z 23,5% w IV kwartale 2007 r. do 25,8%),

- wg kryterium rezydenta 200.791,0 mln zł (tj. 33,6% długu ogółem - wzrost z 36,5% na koniec grudnia 2007r.).

5. Zadłużenie SFP przed konsolidacją na koniec 2008 roku wyniosło 609.434,3 mln zł (Tablica 4), w tym:

- zadłużenie sektora rządowego 572.763,9 mln zł (94,0% długu ogółem),

- zadłużenie sektora samorządowego 33.895,7 mln zł (5,6% długu ogółem),

- zadłużenie sektora ubezpieczeń społecznych 2.774,7 mln zł (0,5% długu ogółem).

* Dane za czwarty kwartał 2008 r. są danymi wstępnymi. Dane za poprzednie okresy, jeżeli zaistniała taka konieczność, zostały skorygowane.

** wg danych opublikowanych w dniu 22 IV 2009 r. przez Główny Urząd Statystyczny, PKB w 2008 r. wyniósł 1.271,7 mld zł.

Tablica 1. Zadłużenie sektora finansów publicznych po konsolidacji wg kryterium miejsca emisji -wg nominalu, mln zł)

Wyszczególnienie	XII 2007	struktura XII 2007	IX 2008	XII 2008	struktura XII 2008	Zmiana XII 2008 - IX 2008		Zmiana XII 2008 - XII 2007	
						w mln zł	%	w mln zł	%
Dług sektora finansów publicznych	527.441,8	100,0%	538.460,2	597.795,6	100,0%	59.335,4	11,0%	70.353,8	13,3%
Dług krajowy	403.299,2	76,5%	415.039,6	443.661,6	74,2%	28.622,0	6,9%	40.362,4	10,0%
1. Dług z tytułu papierów wartościowych	381.787,3	72,4%	395.395,1	417.956,9	69,9%	22.561,8	5,7%	36.169,6	9,5%
2. Dług z tytułu pożyczek i kredytów	16.713,6	3,2%	16.375,4	20.408,4	3,4%	4.032,9	24,6%	3.694,8	22,1%
3. Pozostały dług sektora finansów publ.	4.798,3	0,9%	3.269,1	5.296,3	0,9%	2.027,3	62,0%	498,0	10,4%
Dług zagraniczny	124.142,6	23,5%	123.420,7	154.134,1	25,8%	30.713,4	24,9%	29.991,5	24,2%
1. Dług z tytułu papierów wartościowych	92.253,9	17,5%	96.958,0	121.156,2	20,3%	24.198,2	25,0%	28.902,3	31,3%
2. Dług z tytułu pożyczek i kredytów	31.878,8	6,0%	26.451,4	32.955,8	5,5%	6.504,4	24,6%	1.077,0	3,4%
3. Pozostały dług sektora finansów publ.	9,9	0,0%	11,2	22,0	0,0%	10,8	95,9%	12,1	123,0%

Tablica 2. Zadłużenie sektora finansów publicznych po konsolidacji wg kryterium rezydenta -wg nominalu, mln zł)

Wyszczególnienie	XII 2007	struktura XII 2007	IX 2008	XII 2008	struktura XII 2008	Zmiana XII 2008 - IX 2008		Zmiana XII 2008 - XII 2007	
						w mln zł	%	w mln zł	%
Dług sektora finansów publicznych	527.441,8	100,0%	538.460,2	597.795,6	100,0%	59.335,4	11,0%	70.353,8	13,3%
Dług krajowy	335.028,2	63,5%	358.057,6	397.004,6	66,4%	38.947,0	10,9%	61.976,4	18,5%
1. Dług z tytułu papierów wartościowych	313.534,0	59,4%	338.433,8	371.482,0	62,1%	33.048,2	9,8%	57.948,0	18,5%
2. Dług z tytułu pożyczek i kredytów	16.713,6	3,2%	16.375,4	20.408,4	3,4%	4.032,9	24,6%	3.694,8	22,1%
3. Pozostały dług sektora finansów publ.	4.780,7	0,9%	3.248,4	5.114,3	0,9%	1.865,9	57,4%	333,6	7,0%
Dług zagraniczny	192.413,6	36,5%	180.402,6	200.791,0	33,6%	20.388,4	11,3%	8.377,5	4,4%
1. Dług z tytułu papierów wartościowych	160.507,2	30,4%	153.919,3	167.631,1	28,0%	13.711,8	8,9%	7.123,9	4,4%
2. Dług z tytułu pożyczek i kredytów	31.878,8	6,0%	26.451,4	32.955,8	5,5%	6.504,4	24,6%	1.077,0	3,4%
3. Pozostały dług sektora finansów publ.	27,5	0,0%	31,9	204,1	0,0%	172,1	539,0%	176,5	641,6%

Tablica 3. Informacja o zadłużeniu w relacji do PKB

	2001		2002		2003		2004		2005		2006		2007		2008	
	Kwota w mln zł	Relacja do PKB (%)	Kwota w mln zł	Relacja do PKB (%)	Kwota w mln zł	Relacja do PKB (%)	Kwota w mln zł	Relacja do PKB (%)	Kwota w mln zł	Relacja do PKB (%)	Kwota w mln zł	Relacja do PKB (%)	Kwota w mln zł	Relacja do PKB (%)	Kwota w mln zł	Relacja do PKB (%)
Dług Skarbu Państwa	283.938,2	36,4%	327.904,4	40,6%	378.943,8	44,9%	402.860,3	43,6%	440.167,3	44,8%	478.526,4	45,1%	501.531,0	42,7%	569.945,5	44,8%
Państwowy dług publiczny	302.090,5	38,8%	352.362,4	43,6%	408.271,4	48,4%	431.433,9	46,7%	466.591,0	47,5%	506.263,5	47,8%	527.441,8	44,9%	597.795,6	47,0%
Dług sektora General Government*	292.817,5	37,6%	340.895,6	42,2%	396.730,7	47,1%	422.385,1	45,7%	462.741,8	47,1%	505.149,4	47,7%	527.569,9	44,9%	598.401,6	47,1%
PKB**	779.564,0		808.578,0		843.156,2		924.537,6		983.302,3		1.060.031,4		1.175.266,3		1.271.714,6	

* General Government (GG) - sektor instytucji rządowych i samorządowych zgodnie z ESA'95

** PKB za rok 2008 wg wstępnych danych Głównego Urzędu Statystycznego, ogłoszenie Prezesa GUS odnośnie wartości rocznego PKB za rok 2008 zostanie opublikowane w terminie do 15 maja 2009 r.

Tablica 4. Zadłużenie sektora finansów publicznych - przed konsolidacją (wg nominału, w mln zł)

WYSZCZEGÓLNIENIE	XII 2007	struktura XII 2007	IX 2008	XII 2008	struktura XII 2008	zmiana		zmiana	
						XII 2008 - IX 2008		XII 2008 - XII 2007	
						w mln zł	w %	w mln zł	w %
Zadłużenie sektora finansów publicznych	537.432,3	100,0%	549.650,5	609.434,3	100,0%	59.783,8	10,9%	72.002,0	13,4%
1. Zadłużenie sektora rządowego	503.599,6	93,7%	519.139,9	572.763,9	94,0%	53.624,0	10,3%	69.164,3	13,7%
1.1. Skarb Państwa	501.531,0	93,3%	516.518,3	569.945,5	93,5%	53.427,2	10,3%	68.414,5	13,6%
1.2. Narodowy Fundusz Zdrowia	0,0	0,0%	0,0	0,0	0,0%	0,0	-	0,0	-
1.3. Państwowe fundusze celowe z osobowością prawną	0,7	0,0%	0,0	0,0	0,0%	0,0	-100,0%	-0,7	-100,0%
1.4. Państwowe szkoły wyższe	279,4	0,1%	288,5	320,5	0,1%	32,1	11,1%	41,2	14,7%
1.5. Jednostki badawczo-rozwojowe	314,4	0,1%	371,5	412,9	0,1%	41,4	11,2%	98,6	31,4%
1.6. Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	1.048,6	0,2%	921,4	964,4	0,2%	43,0	4,7%	-84,2	-8,0%
1.7. Państwowe instytucje kultury	60,4	0,0%	44,4	37,2	0,0%	-7,3	-16,4%	-23,2	-38,5%
1.8. PAN i tworzone przez PAN jednostki organizacyjne	8,9	0,0%	15,5	9,4	0,0%	-6,1	-39,5%	0,5	6,0%
1.9. Pozostałe państwowe osoby prawne utworzone na podst. odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego	356,4	0,1%	980,3	1.073,9	0,2%	93,7	9,6%	717,6	201,4%
2. Zadłużenie sektora samorządowego	31.087,8	5,8%	29.372,1	33.895,7	5,6%	4.523,6	15,4%	2.807,9	9,0%
2.1. Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	25.988,6	4,8%	24.156,9	29.029,1	4,8%	4.872,3	20,2%	3.040,6	11,7%
2.2. Samorządowe fundusze celowe z osobowością prawną	147,2	0,0%	112,4	129,7	0,0%	17,3	15,4%	-17,5	-11,9%
2.3. Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	4.871,8	0,9%	5.049,5	4.675,1	0,8%	-374,4	-7,4%	-196,7	-4,0%
2.4. Samorządowe instytucje kultury	63,3	0,0%	39,7	45,1	0,0%	5,4	13,7%	-18,2	-28,8%
2.5. Pozostałe samorządowe osoby prawne utworzone na podst. odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego	16,8	0,0%	13,6	16,6	0,0%	3,0	21,9%	-0,2	-1,4%
3. Zadłużenie sektora ubezpieczeń społecznych	2.744,9	0,5%	1.138,5	2.774,7	0,5%	1.636,2	143,7%	29,8	1,1%
3.1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych	0,0	0,0%	0,0	0,0	0,0%	0,0	-22,2%	0,0	16,7%
3.2. Fundusze zarządzane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	2.744,9	0,5%	1.138,5	2.774,7	0,5%	1.636,2	143,7%	29,8	1,1%
3.3. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	0,0	0,0%	0,0	0,0	0,0%	0,0	-	0,0	-

Tablica 5. Zadłużenie sektora finansów publicznych - po konsolidacji (wg nominalu, w mln zł)

WYSZCZEGÓLNIENIE	XII 2007	struktura XII 2007	IX 2008	XII 2008	struktura XII 2008	zmiana XII 2008 - IX 2008		zmiana XII 2008 - XII 2007	
						w mln zł	w %	w mln zł	w %
Zadłużenie sektora finansów publicznych	527.441,8	100,0%	538.460,2	597.795,6	100,0%	59.335,4	11,0%	70.353,8	13,3%
1. Zadłużenie sektora rządowego	500.213,8	94,8%	513.732,2	566.914,9	94,8%	53.182,7	10,4%	66.701,1	13,3%
1.1. Skarb Państwa	498.962,5	94,6%	512.415,7	565.461,3	94,6%	53.045,6	10,4%	66.498,8	13,3%
1.2. Narodowy Fundusz Zdrowia	0,0	0,0%	0,0	0,0	0,0%	0,0	-	0,0	-
1.3. Państwowe fundusze celowe z osobowością prawną	0,4	0,0%	0,0	0,0	0,0%	0,0	-100,0%	-0,4	-100,0%
1.4. Państwowe szkoły wyższe	246,9	0,0%	265,3	298,1	0,0%	32,8	12,4%	51,1	20,7%
1.5. Jednostki badawczo-rozwojowe	203,7	0,0%	243,5	254,2	0,0%	10,8	4,4%	50,6	24,8%
1.6. Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	734,1	0,1%	645,8	663,0	0,1%	17,1	2,7%	-71,1	-9,7%
1.7. Państwowe instytucje kultury	52,9	0,0%	36,9	29,7	0,0%	-7,2	-19,6%	-23,3	-43,9%
1.8. PAN i tworzone przez PAN jednostki organizacyjne	4,8	0,0%	7,2	5,5	0,0%	-1,7	-23,9%	0,6	13,5%
1.9. Pozostałe państwowe osoby prawne utworzone na podst. odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego	8,5	0,0%	117,8	203,2	0,0%	85,4	72,4%	194,7	2302,4%
2. Zadłużenie sektora samorządowego	24.483,1	4,6%	23.589,5	28.106,1	4,7%	4.516,6	19,1%	3.623,0	14,8%
2.1. Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki	21.203,3	4,0%	20.214,6	24.966,7	4,2%	4.752,1	23,5%	3.763,4	17,7%
2.2. Samorządowe fundusze celowe z osobowością prawną	14,4	0,0%	0,0	14,5	0,0%	14,4	39099,5%	0,0	0,3%
2.3. Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	3.202,8	0,6%	3.337,1	3.086,9	0,5%	-250,2	-7,5%	-116,0	-3,6%
2.4. Samorządowe instytucje kultury	48,2	0,0%	25,3	24,4	0,0%	-0,8	-3,3%	-23,7	-49,3%
2.5. Pozostałe samorządowe osoby prawne utworzone na podst. odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego	14,4	0,0%	12,6	13,6	0,0%	1,1	8,4%	-0,8	-5,3%
3. Zadłużenie sektora ubezpieczeń społecznych	2.744,9	0,5%	1.138,5	2.774,7	0,5%	1.636,2	143,7%	29,8	1,1%
3.1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych	0,0	0,0%	0,0	0,0	0,0%	0,0	-22,2%	0,0	16,7%
3.2. Fundusze zarządzane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	2.744,9	0,5%	1.138,5	2.774,7	0,5%	1.636,2	143,7%	29,8	1,1%
3.3. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	0,0	0,0%	0,0	0,0	0,0%	0,0	-	0,0	-

Ministerstwo Finansów, Departament Długu Publicznego

Opracowanie:

Zespół wydziału Ewidencji i Metodologii Długu Publicznego
w składzie:

Maurycy Michalski, naczelnik wydziału tel.: (022) 694 52 70
Marta Oskiera, główny specjalista tel.: (022) 694 46 26
Damian Brzuszek, starszy specjalista tel.: (022) 694 53 95

Akceptacja:

Piotr Marczak, Dyrektor Departamentu
Bogdan Klimaszewski, Zastępca Dyrektora Departamentu

tel. (022) 694-50-00
tel. (022) 694-50-00